

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/427
KARAR NO : 2021/393
KARAR TR : 05/07/2021

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3. maddesi uyarınca verilen idari para cezasına ili kin kararın iptal edilmesi istemiyle açılan davanın, araç trafikten men i leminin de idari yargıda konu yapılması kar ısında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesinin sekizinci fıkrası hükmü bir arada de erlendirildi inde **DAR YARGI YER NDE** çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : H.G.
Vekili : Av. Ç.K.
Davalı : Ankara Valili i

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Ankara Valili i Trafik Denetleme ube Müdürlü ünce yapılan denetim sırasında, 06 F... plaka sayılı aracın ilgili belediyeden çalı ma izni/ruhsatı almadan yolcu ta ıdı nın tespit edildi inden bahisle, sürücü belgesi sahibi davacı adına 07/02/2021 tarihli ve MA-68355269 seri-sıra sayılı Trafik dari Para Cezası Karar Tutana ı düzenlenerek, davacıya 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek 2. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca 6.700 TL idari para cezası verilm i , düzenlenen Araç Trafikten Men Tutana ı ile araç trafikten men edilerek muhafaza altına alınmı tur.

2. Davacı vekili, araç sahibi irket ile davacı adına, idari para cezasının iptali ile trafikten men edilen aracın yargılama sonuna kadar tedbiren iade edilmesi istemiyle adli yargı yerine ba vuruda bulunmu tur.

II. UYU MAZLI A L K N BA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

3. **Çubuk Sulh Ceza Hâkimli i 17/02/2021 tarihli ve D. No.2021/177, K.2021/177 sayılı kararı** ile, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesi gere ince idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilm i olması halinde idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i, bu nedenle ba vurunun çözümünün idari yargı yerine ait oldu u gerekçesiyle ba vurunun görev yönünden reddine karar vermi , davacı vekili tarafından yapılan itiraz Ankara 5. Sulh Ceza Hakimli inin 04/03/2021 tarihli ve D. No.2021/2023 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilm i tir.

4. Davacı vekili, bu kez araç men tutana nın iptali istemiyle ayrıca idari yargı yerinde dava açıldı nı belirterek, idari para cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tur.

B. dari Yargıda

5. **Ankara 17. dare Mahkemesi 01/06/2021 tarihli ve E.2021/408 sayılı kararı** ile, idari para cezasının iptali istemiyle açılan davada, 2918 sayılı Kanun'da yargı yoluna ili kin bir düzenleme bulunmadı ndan 5326 sayılı Kanun uyarınca uyu mazlı n görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait oldu u sonucuna varıldı nı açıklayarak, 2247 sayılı Kanun'un 19.

maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyu mazlık Mahkemesine ba vurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyu mazlık Mahkemesince karar verilmeye kadar ertelenmesine karar vermi tir.

III. LG L HUKUK

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Araçların tescil edildikleri amacın dı nda kullanılması" ba lı ı altında düzenlenen Ek 2. maddesi öyledir:

"(Ek: 17/10/1996-4199/43 md.) (De i ik:18/10/2018-7148/26 md.)

Araçlarını motorlu araç tescil belgesinde gösterilen maksadın dı nda kullananlar ile sürülmesine izin veren araç sahiplerine 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır.

(Ek fıkra:21/2/2019-7166/5 md.) Ayrıca, araç on be gün süre ile trafikten men edilir.

10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyük ehir Belediyesi Kanunu ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında ilgili belediyeden;

a) Çalı ma izni/ruhsatı almadan,

b) Alınan izin/ruhsatta belirtilen faaliyet konusu dı nda,

c) Alınan izin/ruhsatta belirtilen çalı ma bölgesi/güzergâh dı nda

belediye sınırları dâhilinde yolcu ta umak yasaktır. Bu fıkranın (a) bendine uymayanlara 5.010 Türk lirası, (b) bendine uymayanlara 2.018 Türk lirası, (c) bendine uymayanlara 1.002 Türk lirası idari para cezası verilir. Fiilin i lendi i tarihten itibaren geriye do ru bir yıl içinde tekrerrü hâlinde, bu fıkrada yer alan idari para cezaları iki kat olarak uygulanır.

leteni veya sahibi, sürücüsünün kendisi olup olmadı na bakılmaksızın aracın bu maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak kullanılmaması hususunda gerekli tedbirleri almak ve denetimini yapmakla yükümlüdür. Araç, bu maddenin üçüncü fıkrasının;

a) (a) bendinin ihlali hâlinde altmı gün,

b) (b) bendinin ihlali hâlinde otuz gün,

c) (c) bendinin ihlali hâlinde ise on be gün

süreyle trafikten men edilir.

İlgili belediye tarafından tahdit veya tahsis kapsamına alınmı ve bu kapsamda verilmi çalı ma izninin/ruhsatının süresi bitti i hâlde, belediye sınırları dâhilinde yolcu ta ıyan ki iye 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır ve eksikli i giderilinceye kadar araç trafikten men edilir.

Ayrırcı i areti bulunmayan üçüncü fıkra kapsamındaki araçlardan ta umacılık hizmeti alanlara da 334 Türk lirası idari para cezası uygulanır."

7. Uyu mazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Kanun'un 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dı nda trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına kar ı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; kanunda idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; bu Kanun'da gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye i aret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamı olması kar ısında ve göreve ili kin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmü tür.

8. 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 06/12/2006 tarihli ve 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle de i ik 3. maddesi ise öyledir:

"(1) Bu Kanunun;

a) darî yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümleri, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Di er genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

9. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler ükür BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/07/2021 tarihli toplantısında, 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başkanlıkta bulunulmuş oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ilkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyu mazlıklarının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın incelenmesi

10. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başkan Savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇETİNKAYA ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüldüğünden:

11. Dava, 2918 sayılı Kanun'un Ek 2. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

12. Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrasında; idari yaptırım kararının verildiği idari işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmesi halinde; idari yaptırım kararına ilkin hukuka aykırılık iddialarının, bu idari lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmıştır, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı başkanlık sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

13. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği idari işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmesi halinde; idari yaptırım kararına ilkin hukuka aykırılık iddialarının, bu idari lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

14. Uyu mazlık Mahkemesince de, idari para cezası yönünden oluşan olumsuz görev uyu mazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu idari işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmesi olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmiştir.

15. Dosyanın incelenmesinden, dosya içinde bulunan bilgi ve belgelerden, araç trafikten men tutanının iptali istemiyle idari yargı yerinde açılan davanın Ankara 9. idare Mahkemesinin E.2021/277 sayılı dosyasında kayıtlı olup yargılamanın halen devam ettiği anlaşılmıştır.

16. Görev kuralları kamu düzenine ilkin olduğu için, görev konusunda taraflar için bir müstesna hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişi de etkili olacaktır, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

17. Davanın açıldı ı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmi ise, (davanın açıldı ı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekece i; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, de i ikli in yürürlü e girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanaca ına dair intikal hükümlerinin varlı ı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyece i açıktır.

18. Di er taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmı , bu sırada yapılan bir kanun de i ikli i ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmi ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

19. ncelenen uyu mazlıkta, öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmedi i, ancak; idari para cezasına konu i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak (aynı maddi olay nedeniyle, aynı araç ile ilgili olarak) aracın trafikten men edilmesi kararı da verildi i ve idari yargı yerinde dava konusu edildi i anla ıldı ndan; idari para cezasına ili kin kararın hukuka aykırılı ı iddiasının da, idari yargı yerinde görülece i ku kusuzdur.

20. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la de i ik 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesine 5560 sayılı Kanun'la eklenen sekizinci fıkra hükmü bir arada de erlendirildi inde, 2918 sayılı Kanun'un Ek 2. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca verilen para cezasına kar ı açılacak davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tır.

21. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 17. dare Mahkemesinin 01/06/2021 tarihli ve E.2021/408 sayılı ba vurusunun reddi gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde DAR YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Ankara 17. dare Mahkemesinin 01/06/2021 tarihli ve E.2021/408 sayılı BA VURUSUNUN REDD NE,

05/07/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN